

акустичних та зорових вражень додається й вібраційне сприймання, яке також виконує компенсаторну функцію за умов слухової депривації. Узгоджена діяльність різних аналізаторів, сенсорної та інтелектуальної сфер, являє собою цілісне синтетичне утворення, що забезпечує сприймання та розуміння усного словесного мовлення особами з порушенням слуху.

Літ.: 1. Жук В. Технології навчання словесного мовлення дітей з порушеннями слуху. Дефектологія / Особлива дитина: навчання та виховання № 1 (59). 2011. С. 25–28. 2. Освіта дітей з порушеннями слуху: сучасні тенденції та технології: навчально-методичний посібник / О. Таранченко, С. Литовченко, О. Федоренко, В. Жук В. Литвинова, В. Шевченко. Київ: вид-во ФОП Симоненко О. І., 2018. 250 с. С 89–139.

Валентина Жук

СПРЯЖЕНЕ МОВЛЕННЯ – на відміну від відображеного, це одночасне спільне промовляння двома (кількома) особами мовленнєвого матеріалу різної складності (склади, слова, словосполучення, речення, тексти) (див. Автоматизовані мовленнєві ряди, Відображене мовлення). С. м. сприяє уточненню артикуляційних укладів, розвитку імпресивного та активізації експресивного репродуктивного мовлення (див. Мовлення). С. м. у вигляді вже вивченої (наприклад, правило) або доступної нової інформації використовують на початковому етапі формування усного мовлення в роботі з особами з мовленнєвими, інтелектуальними розладами, порушеннями слуху (див. Інтелектуальні порушення, Пору-

шення мовлення, Порушення слуху). Найчастіше С. м. використовується в комплексній методиці подолання заїкання, адже не потребує самостійного вибору мовленнєвого матеріалу (див. Заїкання).

Літ.: Кондратенко В., Ломоносов В. Заїкання: феноменологія та основні напрями реабілітації : навч. посіб. К.: КНТ, 2006. 70 с.

Юлія Рібцун

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ САМОРЕГУЛЯЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

– композиційну цілісність системи саморегуляції забезпечують мотиваційно-сміслові, операційні і рефлексивно-корегуючі психологічні механізми. Ці психологічні механізми виникають у процесі розвитку дитини і визначають власне ставлення дитини до навчання та сприяють усвідомленості, самостійності й продуктивності навчальної діяльності. Тобто саморегуляцію можна розглядати як єдність трьох функціональних компонентів: мотиваційного, операційного і рефлексивно-оцінного.

Мотиваційний компонент пов'язаний з різноманітними за змістом і складом мотивами, які спрямовують діяльність особистості на всіх етапах її розгортання – від мотиваційних чинників до співвідношення кінцевого результату й поставленої мети, операційний – відповідальний за підключення обов'язкових для виконання дій до розумової сфери особистості, перетворення заданих дій у внутрішні, поєднання діяльності, що виконується з мотивами і цінностями особистості й рефлексивний – забезпечує здійснення, контроль і корекцію